

הנחיות להוראת המצגת - מִחְפִּים בְּסַבְּלוֹנוֹת לְקַצִּיר וּלְבַכּוּרִים

קהל יעד: גן – כיתה א
המצגת מתאימה לעבודה משותפת של הורה וילד בבית, ולעבודה של גננת וילד או קבוצה בגן סביב מחשב.

רקע

חג שבועות, המצוין בלוח העברי בתאריך ו' בסיוון, הוא אחד משלושת הרגלים. שמו מציין את שבעת השבועות של ספירת ימי העומר מחג הפסח ועד לחג זה. חג שבועות נקרא גם **חג הקציר**, מפני שבתקופה הסמוכה לחג החיטה והשעורה מבשילות בשדה ומגיעה תקופת הקציר. בתקופה **שבית המקדש** היה קיים, החל מחג השבועות היה ניתן לעלות לירושלים ולהביא את הביכורים לבית המקדש בטקס מרשים וחגיגי. הביכורים היו **משבעת המינים** של תבואה ופירות שארץ ישראל התברכה בהם: חיטה, שעורה, גפן, תאנה, רימון, זית ודבש (תמרים). על כן נקרא החג גם **חג הביכורים**.

בפעילות נעסוק בהיבטים של החג הקשורים לערך "סבלנות". הפעילות מקשרת בין סבלנות בחיי הילדים לבין שמות החג ומנהגיו. ראשית ילמדו הילדים על הקשר בין ההמתנה לפירות שיבשילו ובין המושג "סבלנות". בנוסף ילמדו על הקשר שבין השלבים מזריעת החיטה ועד לקציר, לבין המושג "סבלנות".

מומלץ לקרוא את המאמר [הזה](#) כרקע לפעילות.

מטרות

- הכרת המשמעויות של שמות החג: חג הביכורים וחג הקציר.
- הבנת הקשר בין סבלנות לבין תהליך צמיחת החיטה ועיבודה לקמח.
- יישום המושג "סבלנות" בהתנהגות מעשית של הילדים בחיי היום-יום.

שקופית פתיחה

הקריאו של כותרת המצגת.

אפשר לשאול את הילדים למה לדעתם מתכוונים בכותרת. אם הם אינם יודעים, אין צורך להתעכב – אפשר לומר להם שהקשר יובהר במהלך המצגת.

שקופית 2 – סבלנות

שאלות מנחות שמטרתן לחבר את המושג "סבלנות" לעולמם של הילדים, כדי להכין את הקרקע להמשך הפעילות.

שקופיות 3-7 – מצליחים לגלות סבלנות?

פעילות אינטראקטיבית שבה יצטרכו הילדים לענות – האם הדמויות שבאיור מצליחות לגלות סבלנות? הילדים ילחצו על אחת משתי האפשרויות, "כן" או "לא", ויגלו את התשובה הנכונה.

אפשר לשוחח איתם על התמונה לפני המענה, ולשאול אותם על הסיטואציה – מה אתם רואים בתמונה? מדוע אתם מניחים שהילדה מגלה סבלנות? מדוע אתם מניחים שאינה מצליחה לגלות סבלנות?

שקופיות 8-10 – הקשר בין סבלנות לחג השבועות

האם הגידול הוא בוסרי או בשל?

הילדים יענו על השאלות באופן דומה למענה על השאלות שבשקופיות הקודמות.

שקופית 11 – ניסוי הבשלה ואכילה

זר ניסוי להדפסה **ניסוי הבשלה ואכילה**

• נקח שני פרות בוסריים מאותו סוג:
שתי עגבניות או שתי בננות.

• נניח פרי אחד במקום שמשו ופרי אחד במקום מוצל.
במשך שבוע נבדק מתי הפרי מבשיל ומוכן לאכילה.
בכל יום נצלם את הפרי ונעדכן במצבו (הצבע שלו, רך או קשה).

הידעתם?? עגבניה נחשבת לפרי ולא לירק כי יש בה זרעים

אם הפעילות נעשית בגן או בכיתה, יש להכין מראש לפני הפעילות זוג פירות בוסריים מאותו המין, בננות או עגבניות.

הקריאו לילדים את ההוראות. הסבירו להם שהפירות יישארו באותו המקום במשך השבוע, ולכן כדאי שזה יהיה מקום בטוח וכזה שאפשר לחזור אליו בכל יום ולערוך תצפית.

שלחו את הילדים להניח פרי אחד במקום מוצל ופרי אחד במקום שיש בו שמש. לאחר שהילדים חוזרים אפשר להמשיך בפעילות. את הניסוי יערכו במהלך כל השבוע.

טבלה מצורפת

בעזרת הטבלה המצורפת יוכלו הילדים לערוך את התצפית. אם הניסוי נערך בגן או בכיתה, אפשר לחלק את הילדים לקבוצות ולבקש מכל קבוצה לערוך תצפית על פרי אחר. בסיום השבוע הילדים יוכלו להראות במליאה את המסקנות שגילו בניסוי, ולענות על השאלות שיעמיקו את הקשר לנושא הסבלנות.

ניסוי הבשלה					הקיום	הפרי
יום 5	יום 4	יום 3	יום 2	יום 1	הפרי נמצא במקום שמש/מוצל	פרי בוסרי
○	○	○	○	○	○	○
○	○	○	○	○	○	○
○	○	○	○	○	○	○
○	○	○	○	○	○	○
○	○	○	○	○	○	○
○	○	○	○	○	○	○
○	○	○	○	○	○	○
○	○	○	○	○	○	○
○	○	○	○	○	○	○

ניסוי הבשלה

סימתם את הניסוי? נחשב גימדה:

- מה גליתם בנסוי?
- כמה זמן הייתם צריכים לחכות עד שיבשיל הפרי?
- איך הרגשתם בזמן ההמתנה לפרי שיבשיל?
- מה לדעתכם הקשר בין הניסוי לבין מג השבועות?

שקופית 12 – מהבוסרי לבשל

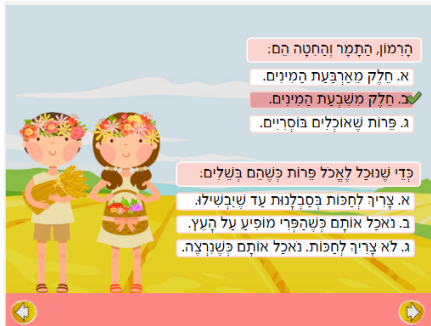
הילדים יגררו את הגידול הבוסרי אל הגידול הבשל המתאים.

מהבוסרי לבישול

שקופית 13 – מהבוסרי לבשל: שאלות לסיכום

הילדים יענו על שתי שאלות. בלחיצה על תשובה יופיע סימון לבדיקה. השאלות מסכמות את הקשר שבין הבשלת הפרי והביכורים לבין המושג "סבלנות".

שקופית 14 – סיכום הקשר בין סבלנות לביכורים

הקריאו לילדים את הקטע הכתוב כדי לסכם את הקשר בין סבלנות עד להבשלת הפירות לבין חג הביכורים.

שקופית 15 – חג הקציר – המתנה וסבלנות

מעבר לנושא הקציר.

הקריאו לילדים את משפט הפתיחה, המקשר בין שני שמות החג – חג הביכורים וחג הקציר – לנושא הסבלנות.

בלחיצה על הדמויות תוכלו להקריא לילדים על הקשר בין החקלאי והצרכנים לבין הסבלנות.

שאלות מנחות שאפשר לשאול את הילדים:

על החקלאי:

● מדוע החקלאי צריך לחכות בסבלנות?

- לדעתכם, האם קשה לחכות כל כך הרבה זמן?
- האם ניסיתם פעם לגדל משהו בעצמכם, והייתם צריכים לגלות סבלנות עד שיצמח?
על הצרכנים:

(הסבירו כי צרכנים הם האנשים שקונים את המוצרים בחנויות).

- האם המאפים מגיעים אל הבית של הצרכן ישר מהשדה?
- האם אפיתם פעם מאפה? אם כן, למה הייתם צריכים לחכות כשהכנתם אותו?

שקופית 16 – מהחיטה עד הלחם

משחק מסכם: הילדים יגררו את האיורים לפי הרצף המתאים. שימו לב לחץ המראה את כיוון הרצף.

היעזרו בהסברים שהוצגו בשקופית הקודמת על החקלאי ועל הצרכנים:

"החיטה נזרעת בעונת הסתו. כדי לקצר אותה, החקלאים צריכים לחכות מתקופת הזריעה ועד שהחיטה מבשילה בתקופת הקציר שבתחילת הקיץ."

לאחר שהחיטה נקצרת היא עוברת למפעל. במפעל הזרעים מפרדים מהגבעולים ונטחנים לקמח. הקמח מגיע למדפי המרפולים, ולבסוף אל הצרכן, שיכול להכין מאפים מן הקמח."

שקופית 17 – סיום

לאחר מענה נכון לפי הרצף תופיע שקופית סיום.

